

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Анотація. Запропоновано методику аудиту фінансової звітності суб'єктів господарювання різних форм власності та видів діяльності.

Аннотация. Предложено методику аудита финансовой отчетности субъектов хозяйствования разных форм собственности и видов деятельности.

Annotation. Technique of financial reporting audit of business firms of different ownership forms and various activity are offered.

Ключові слова: фінансова звітність, метод аудиту, методика аудиту.

Останнім часом у спеціалізованій літературі та на практиці питанням організації і підготовки до аудиту приділяється основна увага, проте методика аудиту фінансової звітності сьогодні залишається найменш розробленою. Від повноти і наукової обґрунтованості методики залежить практичне застосування, обґрунтування видів аудиту, терміни їх проведення і в цілому ефективність аудиторської роботи. Пріоритетне місце в наукових працях з аудиту відведено методиці аудиту об'єктів бухгалтерського обліку, однак питання загальної методики вивчення фінансової звітності висвітлено недостатньо.

Методична стадія є найменш розробленою в усій технології аудиту. Питання методики аудиту фінансової звітності в наукових працях розглядали вітчизняні дослідники: Бутинець Ф. Ф., Усач Б. Ф., Петрик О. А., Сопко В. В., Рудницький В. Я., Т. М. Ковбич, та зарубіжні дослідники: Данілкова С. А., Кірієнко Н. М., Молодіна С. А., Голіков В. М. та ін.

Метою дослідження є виявлення підходів щодо побудови методики аудиту фінансової звітності в науковій та навчально-практичній літературі і розробка пропозицій щодо удосконалення етапів аудиту фінансової звітності, а також їх документального оформлення, що надасть можливість користувачам фінансової звітності отримати достовірну й неупереджену інформацію для прийняття виважених економічних рішень. Завдання для досягнення даної мети: вивчити існуючі методи аудиту; дослідити методики аудиту фінансової звітності різних авторів [1].

Розглянемо основні етапи методики аудиту фінансової звітності.

Спочатку аудитор вивчає установчі документи підприємства та вивчає питання, що пов'язані з постановкою підприємства на облік у державних установах (наявність свідоцтва та коду платника ПДВ, ідентифікаційний код ЄДРПОУ, знаходження на обліку в органах статистики, у Пенсійному фонді, фондах соціального страхування тощо) [2]. Досліджує відповідність розміру статутного капіталу зазначеного у фінансовій звітності установчим документам та чинному законодавству, вивчає правильність та обґрунтованість змін до статутного капіталу. Встановлює законність видів діяльності: ліцензування, патентування для окремих видів діяльності.

Безпосередньо дослідження фінансової звітності складається з таких етапів:

Етап I. Перевірка фінансової звітності за формою: повнота заповнення реквізитів і граф звітності; правильність показників на початку звітного періоду; дотримання строків і термінів подання фінансової звітності.

Етап II. Перевірка правильності складання кожної з форм звітності: арифметична перевірка кожної з форм; вивчення правильності ведення обліку; перевірка відповідності показників звітності даним бухгалтерського обліку.

Етап III. Перевірка узгодженості показників форм фінансової звітності

За підсумками проведеного порівняння аудитор доцільно складати альтернативні форми фінансової звітності, для чого можуть використовуватися спеціальні комп'ютерні програми [3]. Складання альтернативної звітності забезпечує правильність відображення залишків і оборотів за рахунками Головної книги у відповідних рядках фінансової звітності, впевнитися у тотожності контрольних величини форм фінансової звітності.

Окремою ділянкою перевірки аудитора є вивчення правильності складання кореспонденції рахунків із визначення результатів діяльності за звітний період, оскільки ці кореспонденції рахунків визначають той фінансовий результат, який буде відображений у звітності підприємства. Разом із тим аудитором вивчається правильність визначення на підприємстві відстрочених податкових активів і зобов'язань.

При дослідженні відповідності форм звітності аудитором потрібно використовувати як загальнонаукові, так і спеціальні методи дослідження: логічне мислення у поєднанні з методом порівняння, прийомами документального контролю, методами економічного аналізу. Як правило, для цієї перевірки використовуються таблиці, складені спеціалістами аудиторських фірм [4].

Результати аудиту фінансової звітності можуть бути оформлені у вигляді загального аудиторського висновку про достовірність фінансової звітності. І незважаючи на те, що аудитор відповідає за складання фінансової звітності та висловлює свою думку про неї, відповідальність за підготовку та надання фінансової звітності несе керівництво підприємства клієнта.

На сучасному етапі розвитку економіки та складності нормативно правової бази зростає ризик прийняття

Таким чином, аудит фінансової звітності виконує надзвичайно важливу функцію щодо підтвердження достовірності та неупередженості поданої користувачам інформації, що допомагає їм у прийнятті правильних рішень. Ефективність аудиторської перевірки фінансової звітності в багатьох аспектах залежить від обраної методики аудиту. Але пріоритетне місце в наукових працях з аудиту відведено методиці аудиту об'єктів бухгалтерського обліку, однак питання загальної методики вивчення звітності висвітлено недостатньо. У роботі наведено загальну послідовність дій аудитора при дослідженні звітності з метою її підтвердження. Крім того, у даний час мало дослідженим залишається питання розробки робочих документів аудитора та графіків документообороту в частині методичної стадії аудиту.

Наук. керівн. Бондаренко О. О.

Література: 1. Петренко Н. І. Методика аудиту фінансової звітності та шляхи її удосконалення / Н. І. Петренко // Вісник ЖДТУ. – 2010. – № 1 (51). 2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 3. Усач Б. Ф. Аудит : навч. посібник / Б. Ф. Усач. – К. : Знання-Прес, 2002. – 223 с. 4. Бутинець Ф. Ф. Аудит : навч. посібник / Ф. Ф. Бутинець. – К. : Знання-Прес, 2002. 5. Білоус О. А. Сутність, особливості та шляхи вдосконалення аудиту фінансової звітності підприємства профінансові результати діяльності / О. А. Білоус // Фінансові ринки та цінні папери. – 2009. – № 6.